

Liite 1i. Näytteenottosuunnitelma

NÄYTTEENOTTOSUUNNITELMA

Näytteenotossa on toimittava mahdollisimman puhtaasti. Näytteenottajan on noudatettava hyvää henkilökohtaista hygieniaa, kädet on pestävä ja kuivattava ennen näytteenottoa. Näytteenottovälineiden ja –astioiden on oltava puhtaita, kuivia ja hajuttomia. On suositeltavaa tilata tarvittavat näytteenottovälineet ja näytteenotto-ohjeet laboratoriosta. Mikrobiologiseen tutkimukseen toimitettavan näytteen käsittelyssä on noudatettava erityistä puhtautta.

Näyteastian kansi tai korkki on avattava vasta näytettä otettaessa. Kantta tai korkkia ei saa asettaa niin, että sen sisäpinta koskettaa sterilioimattomia pintoja. Näytteet toimitetaan laboratorioon mahdollisimman nopeasti. Lähetettävistä näytteistä on hyvä ilmoittaa laboratorioon etukäteen. Näytteet pakataan laboratorion ohjeiden mukaan, mikrobiologisiin tutkimuksiin menevät näytteet pakataan kylmäkuljetuspakkaukseen, jonka sisälle laitetaan tarvittava määrä kylmäpatruunoita. Suositeltavat säilytyslämpötilat näytteille säilytyksen ja kuljetuksen aikana:

- mikrobiologiseen tutkimukseen toimitettavat näytteet: 0... +8 °C
- muihin tutkimuksiin toimitettavat näytteet: korkeintaan +25 °C

1. PINTAPUHTAUSNÄYTTEET

- Teurastamosta otetaan kerran kaudessa pintapuhtausnäytteet: _____ (esim. Hygicult TPC, Orion Clean Card) (vähintään 3 – 5 näytettä kerralla). Tutkittavia pintoja vaihdellaan, mutta näytteenottoa suunnataan ruhon kanssa kosketuksissa oleviin pintoihin ja välineisiin tai paikkoihin, joita joudutaan koskettelemaan paljon työskentelyn aikana (esim. veitset, ovenkahvat, katkaisimet). Tulokset ja niiden pohjalta tehdyt johtopäätökset sekä mahdolliset toimenpiteet kirjataan omavalvonnan kirjanpitoon. Uusintanäyte tutkitaan toimenpiteiden onnistumisen varmistamiseksi.
- Jos puhdistus ei ole onnistunut hyvin, on siivousta tehostettava ja sen jälkeen on otettava uusintanäytteet.
- Näytteitä otetaan niistä laitteista, työvälineistä ja pinnoista, jotka ovat kosketuksissa ruhon kanssa.
- Näytteet tutkitaan: _____ (laboratorion nimi).

2. VESINÄYTETUTKIMUS

Teurastamot, jotka toimivat vain osan vuotta, näytteitä otetaan laitoksen toiminta-aikana ja toimintaan suhteutettu määrä. Ensimmäinen näyte on kuitenkin hyvä ottaa ennen toimintakauden alkua, jotta varmistutaan käytettävän veden laadusta ennen toiminnan aloittamista. Näytteet tulee ottaa siten, että kaikki vesipisteet tulevat tutkituiksi määrävuosin. Vesinäytteitä otetaan mikrobiologisia ja kemiallisia tutkimuksia varten.

Käyttövesi tulee: _____.

Mikrobiologisten näytteiden vähimmäismäärä riippuu vuorokaudessa kulutetun talousveden määrästä ja sen alkuperästä. Jos teurastamossa on oma kaivo, ottaa laitos vesinäytteen kemiallisia tutkimuksia varten omavalvonnassa määrätellyllä tavalla. Jos teurastamo käyttää vesilaitoksen toimittamaa vettä, laitoksen ei tarvitse ottaa vesinäytettä kemiallisia tutkimuksia varten, vaan laitos hankkii tulokset esimerkiksi kunnan terveysuojeluviranomaiselta ja liittää ne omavalvontaansa.

- Vesinäyte otetaan kerran vuodessa ennen teurastuskauden alkua. Näytteestä tutkitaan heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C), koliformiset bakteerit (+37 °C) ja enterokokit.

· Kaikista vesipisteistä otetaan näyte vähintään kerran viidessä vuodessa. Vesipisteet on numeroitu pohjapiirustukseen.

· Näytteet tutkitaan: _____ (laboratorion nimi).

3. RUHOJEN PINTASIVELYNÄYTTEET

· Ensimmäisellä teuraskaudella otetaan pintasivelynäytteet vähintään 5 ruhosta nyllyn jälkeen ennen jäähdytystä. Jokaisesta ruhosta otetaan 4 näytettä eri näytteenottokohdista muotin avulla. Näytteet otetaan ruhon kohdista, mitkä todennäköisimmin altistuvat likaantumiselle esim. rintalastan reunat, mahaontelon herakalvot, kaulan alaosat. Kun tulokset on todettu hyväksi ja työntekijät pysyvät samoina, näytteenottoa voidaan harventaa sovitusti laitoksen valvojan kanssa.

· Näytteistä tutkitaan aerobiset kokonaisbakteerit sekä enterobakteerit.

Näytteet tutkitaan: _____ (laboratorion nimi).

Näytteenotosta vastaa: _____

Laboratorion yhteystiedot:

Näytteenottosuunnitelma on hyväksytty: ____ . ____ / ____

Allekirjoitus: _____

Nimenselvennys: _____